

Betænkning afgivet af Grønlandsudvalget den 9. april 2025

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af barnets lov

(Oprettelse af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, der skal anvendes i visse børnesager)

[af social- og boligministeren (Sophie Hæstorp Andersen)]

1. Ændringsforslag

Social- og boligministeren har stillet 4 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af DF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (DF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet stemmer imod de stillede ændringsforslag.

Borgernes Parti og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Enhedslisten

Enhedslistens medlemmer af udvalget støtter lovforslaget, som styrker retssikkerheden i socialsager, der involverer grønlandske familier. Aktivister og politikere i både Danmark og Grønland såvel som juridiske og socialfaglige eksperter har gentagne gange kritiseret, at brugen af psykologiske test, der ikke er kulturtilpassede, indebærer en høj risiko for diskrimination i socialsager. Det er derfor positivt, at Danmark og Grønland nu er kommet til enighed om en fælles løsning i form af en særlig enhed med ekspertise i grønlandske forhold.

Naleraq

Naleraqs medlem af udvalget støtter lovforslaget som et første skridt mod at styrke retssikkerheden for grønland-

ske familier og anbragte børn i Danmark. Naleraq er dog bekymrede over, at Grønlands Selvstyre ikke har været tilstrækkeligt inddraget i væsentlige aspekter af lovens udformning.

Naleraq kræver, at VISO-enheden har fast grønlandsk deltagelse i alle sager, der vedrører grønlandske familier, og at der benyttes grønlandsktalende eksperter i stedet for tolke, medmindre det er strengt nødvendigt. Der er stort behov for, at grønlandske fagfolk aktivt inddrages i arbejdet, og at de får en central rolle i vurderingerne.

Naleraq forventer en årlig orientering til Grønlandsudvalget og Socialudvalget om lovens implementering og en evaluering af enheden efter 1 og 2 år for at sikre, at loven fungerer efter hensigten.

Naleraq insisterer på, at kommunerne bruger VISO-enheden som krævet af loven, og at der er konsekvenser for manglende overholdelse. Manglende anvendelse af VISO-enheden bør betragtes som et lovbrud, og familier bør have mulighed for oprejsning, hvis deres rettigheder krænkes.

Naleraq ser dette som det rette skridt fremad, men er under udvalgsbehandlingen blevet bekymrede for, om loven vil blive tilstrækkeligt implementeret efter hensigten. Derfor stemmer Naleraq for loven, men på betingelse af, at social- og boligministeren vil sikre, at revidering af loven sker efter 2 år for at sikre, at de nødvendige justeringer bliver gennemført.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af social- og boligministeren, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af DF):

Til § 1

1) I den under *nr. 1* foreslåede § 171 b affattes *stk. 1* således:

»Kommunalbestyrelsen skal i sager, hvor det overvejes at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet, og hvor der som led i en undersøgelse eller vurdering efter § 22, § 23, § 27, § 51, stk. 1, nr. 2, eller § 67, stk. 4, nr. 3, i denne lov eller efter § 31, § 32 eller § 34, stk. 2, nr. 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet indgår en psykologisk undersøgelse eller vurdering af et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver, som ellers kunne være foretaget ved en standardiseret psykologisk test, i stedet for en sådan test anmode den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold om udredning efter § 166. 1. pkt. finder anvendelse i sager, hvor et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland eller i øvrigt vurderes at have en tæt tilknytning til grønlandsk sprog, grønlandsk kultur og grønlandske værdier. Ved vurderingen efter 2. pkt. skal der bl.a. lægges vægt på den enkeltes eller familiens egen beskrivelse og opfattelse af tilknytningen. 1.-3. pkt. finder tilsvarende anvendelse ved kommunalbestyrelsens behandling af sager om adoption af et barn eller en ung.«

[Præcisering af anvendelsesområdet, herunder at målgruppen også omfatter personer, der i øvrigt vurderes at have en tæt tilknytning til grønlandsk sprog og kultur og grønlandske værdier]

2) I den under *nr. 1* foreslåede § 171 c affattes *stk. 1* således:

»Kommunalbestyrelsen skal anmode den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold om at gennemgå alle igangværende anbringelser, der ikke er behandlet efter § 171 b, og hvor der er eller må antages at have været anvendt en standardiseret psykologisk test i forbindelse med undersøgelser og vurderinger efter § 22, § 23, § 27, § 51, stk. 1, nr. 2, eller § 67, stk. 4, nr. 3, i denne lov, § 50, § 51, § 59, stk. 1, nr. 2, eller § 68 a, stk. 4, nr. 3, i lov om social service, jf. lovekendtgørelse nr. 1089 af 16. august 2023, eller § 31, § 32 eller § 34, stk. 2, nr. 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. 1. pkt. finder anvendelse i sag, hvor et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland eller i øvrigt vurderes at have en tæt tilknytning til grønlandsk sprog, grønlandsk kultur og grønlandske værdier. Ved vurderingen efter 2. pkt. skal der bl.a. lægges vægt på den enkeltes eller familiens egen beskrivelse og opfattelse af tilknytningen.«

[Præcisering af anvendelsesområdet, herunder at målgruppen også omfatter personer, der i øvrigt vurderes at have en tæt tilknytning til grønlandsk sprog og kultur og grønlandske værdier]

3) I den under *nr. 1* foreslåede § 171 c indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Finder den særlige enhed, at anvendelsen af en standardiseret psykologisk test har ført til en misvisende vurdering, skal den særlige enhed udarbejde en sammenfattende vurdering af dette til brug for kommunalbestyrelsens eller Ungdomskriminalitetsnævnets vurdering af, om sagen skal genoptages.«

Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.

[Konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 2]

4) I den under *nr. 1* foreslåede § 171 d ændres i *stk. 3* »samt om« til: »herunder krav til«.

[Sproglig præcisering]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås det, at der indsættes et nyt § 171 b, stk. 1, i barnets lov, hvor det fastsættes, at kommunalbestyrelsen skal anmode om bistand fra den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold, når der er overvejelser om at anbringe et barn eller en ung, der kommer fra en familie, hvor barnet, den unge, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland. Med bestemmelsen foreslås det, at enheden skal anvendes, når der som led i en børnefaglig eller ungefaglig undersøgelse vurderes at være behov for at få foretaget en psykologisk undersøgelse eller vurdering efter barnets lov eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Bistanden fra enheden foreslås efter § 171 b, stk. 1, at omfatte den del af den psykologiske undersøgelse eller vurdering, der ellers kunne være foretaget ved brug af en standardiseret psykologisk test.

Med ændringsforslaget foreslås i 1. pkt. en præcisering af, at pligten til at anvende den særlige enhed ud over ved undersøgelser eller vurderinger efter §§ 22 og 27 eller § 51, stk. 1, nr. 2, i barnets lov eller § 31 eller § 34, stk. 2, nr. 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, også vil omfatte psykologiske undersøgelser og vurderinger, jf. § 23 eller § 67, stk. 4, nr. 3, i barnets lov eller § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, der kan indgå som en del af grundlaget for en afgørelse eller indstilling om anbringelse efter barnets lov eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Anvendelsesområdet for inddragelse af den særlige enhed vil fortsat være afgrænset til sager, hvor kommunalbestyrelsen vurderer, at der er behov for at foretage psykologiske vurderinger eller undersøgelser som led i oplysningen af sagen og til de dele af en psykologisk undersøgelse eller vurdering, som ellers kunne være foretaget ved brug af en standardiseret psykologisk test.

Det bemærkes, at psykologiske undersøgelser eller vurderinger, der indgår i en indstilling om afgørelse om permanent anbringelse, jf. § 67, stk. 4, nr. 1, i barnets lov, ligeledes vil være omfattet af kravet om anvendelse af den særlige enhed, idet sådanne undersøgelser og vurderinger vil skulle foretages som led i børne- eller ungefaglige undersøgelser, der vil være omfattet af enhedens anvendelsesområde.

de. Det vil være en forudsætning herfor, at betingelserne for anvendelsen af den særlige enhed i øvrigt er opfyldt.

Den foreslåede præcisering vil indebære, at det som noget nyt vil fremgå udtrykkeligt af det foreslåede § 171 b, stk. 1, i barnets lov, at når der som led i en børnefaglig undersøgelse, der gennemføres under ophold på en institution eller indlæggelse på et sygehus, eller som indgår som led i en indstilling om permanent anbringelse, udarbejdes psykologiske vurderinger eller undersøgelser, vil de dele af den psykologiske vurdering eller undersøgelse, der ellers kunne foretages ved brug af standardiserede psykologiske test, skulle gennemføres med bistand fra den særlige enhed uden brug af standardiserede psykologiske test.

Kommunalbestyrelsen vil i alle tilfælde i dialog med den særlige enhed skulle vurdere og afklare, om der ud over enhedens bistand vil være behov for, at kommunalbestyrelsen indhenter andre oplysninger eller iværksætter supplerende undersøgelser eller vurderinger som led i den samlede oplysning af sagen.

Den foreslåede præcisering vil også omfatte tilfælde, hvor Ankestyrelsen af egen drift træffer afgørelse efter § 151 i barnets lov om, at kommunalbestyrelsen skal gennemføre en børnefaglig undersøgelse efter § 23 i barnets lov under barnets eller den unges ophold på en institution eller indlæggelse på et sygehus. Den foreslåede præcisering vil ligeledes omfatte de tilfælde, hvor Ungdomskriminalitetsnævnet træffer afgørelse efter § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, for så vidt angår gennemførelse af en ung-faglig undersøgelse under barnets eller den unges ophold på en institution eller indlæggelse på et sygehus. Herved sikres, at Ankestyrelsen, når der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, vil kunne sikre den fornødne oplysning af forholdene som grundlag for overvejelser om anbringelse uden for hjemmet.

Ankestyrelsen vil dog ikke med bestemmelsen få adgang til at kunne træffe afgørelse om anbringelse efter § 151, stk. 2 eller 3, i barnets lov, hvis der i oplysningsgrundlaget for en sådan afgørelse indgår psykologiske vurderinger eller undersøgelser, hvor der er anvendt standardiserede psykologiske test af et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver fra en familie med grønlandsk baggrund.

Det bemærkes, at såvel formanden for børne- og ungeudvalget som direktøren for Ankestyrelsen fortsat vil kunne træffe foreløbige afgørelser om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 143 i barnets lov, som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i børne- og ungeudvalget, idet der ikke er forudsætning om, at der ved sådanne afgørelser skal foreligge en børnefaglig undersøgelse som grundlag for afgørelsen.

Endelig bemærkes, at med »overvejes at anbringe« sigtes der ikke kun til situationer, hvor kommunalbestyrelsen overvejer at igangsætte en anbringelsessag, men også situationer, hvor sagen er sat i gang, herunder situationer hvor der er truffet en afgørelse om anbringelse, der er indbragt for Ankestyrelsen eller domstolene. § 171 b vil således finde anvendelse, indtil anbringelsesafgørelsen er endelig. De pågældende myndigheder vil i sådanne tilfælde – ligesom i an-

dre tilfælde, hvor der opstår tvivl om oplysningsgrundlaget – skulle vurdere, om der er grundlag for at træffe afgørelse uden henvisning til de dele af oplysningsgrundlaget, hvor der som led i vurderinger eller undersøgelser er indgået brug af standardiserede psykologiske test, eller om der er behov for at anmode kommunalbestyrelsen om yderligere oplysninger, herunder med bistand fra den særlige enhed med henblik på at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes afgørelse i sagen.

Den foreslåede præcisering har til formål at sikre tydelige rammer for, hvornår kommunalbestyrelsen vil være forpligtet til at anmode om bistand til udredning fra den særlige enhed.

Den foreslåede præcisering vil ikke indebære en ændring af, at det er kommunalbestyrelsen, som vil skulle indhente samtykke til anvendelsen af den særlige enhed i sager omfattet af den foreslåede præcisering, jf. lovforslagets § 171 d, stk. 1 og 2.

I ændringsforslagets 2. pkt. foreslås en nyaffattelse af beskrivelsen af målgruppen, som vil være omfattet af anvendelsesområdet for inddragelse af den særlige enhed. Det foreslås, at målgruppen vil skulle omfatte familier, hvor barnet, den unge, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland. Dette er i overensstemmelse med det fremsatte lovforslag. Det foreslås videre, at målgruppen også vil omfatte familier, hvor barnet, den unge, den kommende forælder eller forældremyndighedsindehaveren i øvrigt vurderes at have en tæt tilknytning til grønlandsk sprog, kultur og værdier.

Det foreslås videre med ændringsforslagets 3. pkt., at der ved vurderingen efter 2. pkt. bl.a. vil skulle lægges vægt på den enkeltes eller familiens egen beskrivelse og opfattelse af tilknytningen.

De foreslåede ændringer vil indebære, at kommunalbestyrelsen også i tilfælde, hvor hverken barnet, den unge, den kommende forælder eller forældremyndighedsindehaveren er født eller opvokset i Grønland, vil skulle anmode om bistand fra den særlige enhed til at foretage psykologiske vurderinger og undersøgelser, som ellers vil kunne foretages ved en standardiseret psykologisk test, jf. 1. pkt., hvis der er tale om familier, hvor barnet, den unge, den kommende forælder eller forældremyndighedsindehaveren i øvrigt vurderes at have en tæt tilknytning til grønlandsk sprog, kultur og værdier. De foreslåede ændringer vil dermed kunne indebære en mindre udvidelse af målgruppen for anvendelsesområdet for inddragelse af den særlige enhed, idet der kan være tilfælde, hvor personer er vokset op i et grønlandsk miljø og dermed har opnået en tæt tilknytning til grønlandsk sprog, kultur og værdier, uden at de er født eller opvokset i Grønland.

Det vil bero på en konkret vurdering, om den pågældende person kan anses for at være omfattet af det foreslåede krav til kommunalbestyrelsen om inddragelse af den særlige enhed i visse sager om anbringelse af et barn eller en ung. Ændringsforslaget vil ikke indebære en ændring af, at det er VISO, der træffer den endelige vurdering og afgørelse om udredning, jf. § 168 i barnets lov. Ændringsforslaget vil heller ikke indebære en ændring af, at VISO's afgørelse om

ydelser efter § 168 i barnets lov ikke kan indbringes for en anden administrativ myndighed.

Forud for at kommunalbestyrelsen oversender en anmodning om bistand til VISO, vil kommunalbestyrelsen skulle foretage en indledende afklaring af, om der er tale om en familie med grønlandsk baggrund. Kommunalbestyrelsen vil i en sådan indledende afklaring, når der ikke er tale om en familie, hvor barnet, den unge, en kommende forælder eller forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland, bl.a. skulle lægge vægt på barnets, den unges, den kommende forælders eller forældremyndighedsindehaverens egen opfattelse og beskrivelse af tilknytningen til grønlandsk sprog og oprindelig grønlandsk kultur og grønlandske værdier.

Kommunalbestyrelsen vil ligeledes kunne inddrage og lægge vægt på andre familiemedlemmers opfattelse og beskrivelse af tilknytningen. Det vil f.eks. kunne være relevant i forhold til at belyse forholdene for et yngre barn. Kommunens indledende afklaring af, om der i øvrigt kan være tale om en familie med tæt tilknytning til grønlandsk sprog og kultur og grønlandske værdier, vil dermed skulle foretages i dialog med barnet, den unge, den kommende forælder eller forældremyndighedsindehaveren og eventuelt anden familie. Kommunalbestyrelsen vil kunne inddrage viden fra fagpersoner eller andre, som har viden om barnets, den unges, den kommende forælders, forældremyndighedsindehaverens eller familiens forhold. Kommunalbestyrelsen vil ligeledes kunne inddrage den særlige enhed i den indledende afklaring af, om der kan være tale om en familie omfattet af målgruppen for bestemmelsen.

VISO's vurdering vil skulle foretages på baggrund af de af kommunen fremsendte sagsoplysninger ud fra samme overvejelser og med inddragelse af barnet, den unge, den kommende forælder eller forældremyndighedsindehaveren og eventuelle andre relevante parter i fornødent omfang. VISO vil dermed i afgørelsen bl.a. skulle lægge vægt på barnets, den unges, den kommende forælders eller forældremyndighedsindehaverens egen opfattelse og beskrivelse af tilknytningen til grønlandsk sprog, kultur og værdier. Der vil også, f.eks. hvis der er tale om yngre børn, kunne lægges vægt på andre familiemedlemmers opfattelse og beskrivelse af tilknytningen. VISO vil endvidere kunne inddrage andre oplysninger i sagen og dialogen med kommunalbestyrelsen og den eller de pågældende borgere, inden VISO træffer afgørelse om bistand fra den særlige enhed.

Kommunalbestyrelsen bør være særlig opmærksom på behovet for at vurdere, om grønlandske børn, unge, kommende forældre eller forældremyndighedsindehavere, der selv henvender sig om bistand fra enheden, kan være omfattet af målgruppen for udredning i VISO.

De med ændringsforslaget foreslåede bestemmelser i § 171 b, stk. 1, 2. og 3. pkt., i barnets lov om fastlæggelse af, hvornår der er tale om en grønlandsk familie, vil alene gælde for anvendelsesområdet for § 171 b i barnets lov.

Ændringsforslaget har til formål også at sikre adgang til udredning fra den særlige enhed for børn, unge, kommende forældre og forældremyndighedsindehavere, der har en tæt tilknytning til grønlandsk sprog og kultur og grønland-

ske værdier, men som ikke er født eller opvokset i Grønland. Ændringsforslaget har dermed også til formål at sikre, at tilbuddet om udredning i den særlige enhed også i disse tilfælde vil skulle træde i stedet for brug af standardiserede psykologiske test, idet sådanne test ikke er tilpasset grønlandsk sprog og kultur og der derfor er risiko for, at resultaterne af sådanne test ikke vil give en retvisende beskrivelse af barnets eller den unges udfordringer eller den kommende forælders eller forældremyndighedsindehavers kompetencer til at varetage omsorgen for barnet eller den unge.

Baggrunden for de foreslåede ændringer i 2. og 3. pkt. er således – i overensstemmelse med intentionen i lovforslaget – et ønske om dels at sikre retssikkerheden i de mest indgribende sager på børneområdet, dels at sikre, at der ikke utilsigtet sker forskelsbehandling ved psykologiske undersøgelser og vurderinger af børn og unge og af forældrekompetence i grønlandske familier på grund af manglende viden eller inddragelse af fornøden ekspertise om grønlandske forhold.

Det er i den forbindelse vurderingen, at der henset til den særlige situation, grønlandere i Danmark befinder sig i, herunder de historiske omstændigheder, der gør sig gældende i forhold til grønlandere i Danmark, inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser vil kunne indføres en ordning, hvor brugen af standardiserede psykologiske test, der ikke er tilpasset grønlandsk sprog og kultur, erstattes af andre former for undersøgelser og vurderinger, der er målrettet sager i grønlandske familier. Det forudsættes i den forbindelse, at det på anden vis vil være muligt at foretage et tilstrækkeligt og kvalificeret undersøgelse i de konkrete sager.

Ændringsforslaget vil ikke indebære en ændring af, at udredningen fra den særlige enhed skal sammenfattes i en konklusion, som skal indgå som en del af grundlaget for kommunalbestyrelsens, børne- og ungeudvalgets eller Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse.

Ændringsforslaget vil dermed heller ikke indebære en ændring af, at det fortsat er kommunalbestyrelsen, børne- og ungeudvalget eller Ungdomskriminalitetsnævnet, der vil skulle træffe de fornødne afgørelser om hjælp og støtte efter henholdsvis barnets lov eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet på baggrund af den samlede helhedsorienterede børnefaglige eller ungefaglige undersøgelse.

Endelig foreslås det i ændringsforslagets 4. pkt., at reglerne i 1.-3. pkt. tilsvarende finder anvendelse ved kommunalbestyrelsens behandling af sager om adoption af et barn eller en ung.

Forslaget vil dreje sig om situationer, hvor kommunalbestyrelsen overvejer, om det vil være bedst for et barn eller en ung at vokse op i en ny familie, fordi forældrene er ude af stand til at tage sig af barnet eller den unge. Vurderer kommunalbestyrelsen, at adoption vil være bedst for barnet eller den unge, at barnets eller den unges forældre ikke vil give samtykke til adoptionen efter § 7 i adoptionsloven, og at adoptionen vil kunne gennemføres uden samtykke efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven, kan kommunalbestyrelsen efter § 70 i barnets lov indstille til børne- og ungeudvalget, at barnet eller den unge adopteres uden samtykke.

I så fald vil indstillingen efter § 70, stk. 2, i barnets lov bl.a. skulle indeholde børnefaglige undersøgelser m.v. efter §§ 20 eller 26 i barnets lov eller efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Foretages disse undersøgelser med henblik på adoption, vil det foreslåede 4. pkt. betyde, at de foreslåede 1.-3. pkt. vil finde anvendelse, hvis der som led i undersøgelsen foretages psykologiske undersøgelser eller vurderinger, der ellers kunne være foretaget ved en standardiseret psykologisk test.

Forslaget har til formål at tydeliggøre, at pligten til at anvende den særlige enhed også omfatter undersøgelser m.v., der indgår i en indstilling om adoption efter § 70 i barnets lov.

Til nr. 2

Med lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås det, at der indsættes et nyt § 171 c, stk. 1, i barnets lov, hvor det fastsættes, at kommunalbestyrelsen skal anmode den særlige enhed om bistand til gennemgang af igangværende anbringelser i familier, hvor et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland, og hvor der er eller må antages at have været anvendt en standardiseret psykologisk test i forbindelse med undersøgelser eller vurderinger efter nærmere angivne bestemmelser i barnets lov eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Hvis den særlige enhed finder, at anvendelsen af en standardiseret psykologisk test har ført til en misvisende vurdering, skal den særlige enhed udarbejde en sammenfattende vurdering til brug for kommunalbestyrelsens eller Ungdomskriminalitetsnævnets vurdering af, om afgørelsen om anbringelse skal genoptages.

Med ændringsforslaget foreslås anvendelsesområdet for § 171 c, stk. 1, præciseret i 1. pkt., så det fremgår udtrykkeligt, at kommunalbestyrelsen vil skulle anmode den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold om at gennemgå alle igangværende anbringelser, der ikke er behandlet efter den foreslåede § 171 b, hvor der er eller må antages at have været anvendt en standardiseret psykologisk test i forbindelse med undersøgelser og vurderinger efter §§ 22, 23 og 27, § 51, stk. 1, nr. 2, eller § 67, stk. 4, nr. 3, i barnets lov, §§ 50 og 51, § 59, stk. 1, nr. 2, eller § 68 a, stk. 4, nr. 3, i lov om social service, jf. lov-bekendtgørelse nr. 1089 af 16. august 2023, eller §§ 31 og 32 eller § 34, stk. 2, nr. 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det vil hermed fremgå udtrykkeligt, at kommunalbestyrelsen også vil skulle anmode om gennemgang af sager, der opfylder betingelsen om, at der er eller kan have været anvendt en standardiseret psykologisk test i psykologiske undersøgelser eller vurderinger, der er foretaget efter § 23 i barnets lov, eller som indgår i indstillinger om permanent anbringelse efter § 67, stk. 4, nr. 3, i barnets lov eller efter de tilsvarende tidligere gældende bestemmelser i § 51 eller § 68 a, stk. 4, nr. 3, i lov om social service eller efter § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det bemærkes, at psykologiske undersøgelser og vurderinger, der er indgået som led i en indstilling om afgørelse om permanent anbringelse, jf. § 67, stk. 4, nr. 1, i barnets lov eller efter den tidligere gældende § 68 a, stk. 4, nr. 1, i lov

om social service, ligeledes vil være omfattet af kravet om anvendelse af den særlige enhed, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Forslaget vil ikke indebære en ændring af, at den særlige enheds gennemgang af sager alene omfatter den del af undersøgelsen eller vurderingen, hvor der er eller kan være indgået brug af standardiserede psykologiske test, eller en ændring af, at der alene kan anmodes om bistand til gennemgang af igangværende anbringelser.

Forslaget vil heller ikke indebære en ændring af, at kommunalbestyrelsen som udgangspunkt skal indhente samtykke, jf. de ved lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede § 171 d, stk. 1 og 2, i barnets lov.

I ændringsforslagets 2. pkt. foreslås en nyaffattelse af beskrivelsen af målgruppen, som vil være omfattet af anvendelsesområdet for inddragelse af bistand fra den særlige enhed. Det foreslås, at målgruppen vil skulle omfatte familier, hvor barnet, den unge, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland. Dette er i overensstemmelse med det fremsatte lovforslag. Det foreslås videre, at målgruppen også vil omfatte familier, hvor barnet, den unge, den kommende forælder eller forældremyndighedsindehaver i øvrigt vurderes at have en tæt tilknytning til grønlandsk sprog, kultur og værdier.

Det foreslås videre med ændringsforslagets 3. pkt., at der ved vurderingen efter 2. pkt. bl.a. vil skulle lægges vægt på den enkeltes eller familiens egen beskrivelse og opfattelse af tilknytningen.

Om betydningen af de foreslåede 2. og 3. pkt. henvises til bemærkningerne til de ved ændringsforslagets nr. 1 foreslåede tilsvarende bestemmelser i § 171 b, stk. 1, 2. og 3. pkt.

Det bemærkes, at den ved lovforslaget foreslåede bestemmelse i § 171 c, 2. pkt., om situationer, hvor anvendelsen af en standardiseret psykologisk test har ført til en misvisende vurdering, foreslås indsat i bestemmelsen som et nyt stk. 2, jf. ændringsforslag nr. 3.

Til nr. 3

Med lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås det, at der indsættes en ny § 171 c i barnets lov, hvor det i stk. 1 fastsættes, at kommunalbestyrelsen skal anmode den særlige enhed om bistand til gennemgang af igangværende anbringelser i familier, hvor et barn, en ung, en kommende forælder eller en forældremyndighedsindehaver er født eller opvokset i Grønland, og hvor der er eller må antages at have været anvendt en standardiseret psykologisk test i forbindelse med undersøgelser eller vurderinger efter nærmere angivne bestemmelser i barnets lov eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Hvis den særlige enhed finder, at anvendelsen af en standardiseret psykologisk test har ført til en misvisende vurdering, skal den særlige enhed udarbejde en sammenfattende vurdering til brug for kommunalbestyrelsens eller Ungdomskriminalitetsnævnets vurdering af, om afgørelsen om anbringelse skal genoptages.

Med ændringsforslaget foreslås indsat et nyt stk. 2 i den foreslåede § 171 c om, at finder den særlige enhed, at anvendelsen af en standardiseret psykologisk test har ført til en misvisende vurdering, vil den særlige enhed skulle

udarbejde en sammenfattende vurdering af dette til brug for kommunalbestyrelsens eller Ungdomskriminalitetsnævnets vurdering af, om sagen skal genoptages. Den foreslåede ændring er en konsekvens af ændringsforslag nr. 2, og der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i forhold til lovforslagets § 171 c, stk. 1, 2. pkt.

Den foreslåede ændring vil indebære, at når den særlige enhed finder, at anvendelsen af en standardiseret psykologisk test har ført til en misvisende vurdering i sagen, skal den særlige enhed udarbejde en sammenfattende vurdering af dette til brug for den ansvarlige myndigheds vurdering af sagen.

Det vil således være op til den ansvarlige myndighed at foretage en konkret vurdering af, om der i den enkelte sag er tale om nye oplysninger af betydning for sagen, og om sagen derfor skal genoptages. Hvis det vurderes, at sagen skal genoptages, vil der herefter i praksis skulle træffes de fornødne afgørelser om udfaldet af denne vurdering. Det vil afhængigt af forholdene i sagen eksempelvis kunne være en afgørelse om iværksættelse af en ny børnefaglig undersøgelse, om hjemgivelse barnet eller den unge eller iværksættelse eller ændring af indsatser eller forhold under anbringelsen, herunder samvær. Afgørelser om sådanne indsatser m.v. vil kunne påklages efter reglerne herom i barnets lov og lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Træffes der alene afgørelse om, at sagen skal genoptages, eller om, at sagen ikke skal genoptages, vil en sådan afgørelse kunne indbringes for Ankestyrelsen efter de gældende regler herom i barnets lov eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Til nr. 4

Med lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås det, at der indsættes en ny § 171 d i barnets lov, hvor social- og boligministeren i stk. 3 bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om behandlingen af sager efter §§ 171 b og 171 c og om sammensætning m.v. af den særlige enhed med ekspertise i grønlandske sproglige og kulturelle forhold samt om enhedens viden og kompetencer i forhold til tværkulturel psykologi og grønlandsk sprog og kultur.

Med ændringsforslaget foreslås indsat en sproglig præcisering, så det tydeliggøres, at der er tale om, at social- og boligministeren kan fastsætte krav til enhedens viden og kompetencer i forhold til tværkulturel psykologi og grønlandsk sprog og kultur.

Ændringsforslaget indebærer ikke indholdsmæssige ændringer.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 6. februar 2025 og var til 1. behandling den 28. februar 2025. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Grønlandsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og social- og boligministeren sendte den 3. februar 2025 dette udkast til udvalget, jf. GRU alm. del – bilag 59. Den 26. februar 2025 sendte social- og boligministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 6 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 43 spørgsmål til social- og boligministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret med undtagelse af spørgsmål 43, som udvalget forventer besvaret inden 2. behandling af lovforslaget.

Anders Kronborg (S) Anne Paulin (S) Astrid Krag (S) Bjarne Laustsen (S) Flemming Møller Mortensen (S)

Kim Aas (S) Thorkild Holmboe-Hay (S) Thomas Jensen (S) Louise Elholm (V) Nanna W. Gotfredsen (M)

Henrik Rejnholt Andersen (M) Jon Stephensen (UFG) Aki-Matilda Høegh-Dam (N) nfm. Aaja Chemnitz (IA) fmd.

Anna Falkenberg (SP) Kenneth Fredslund Petersen (DD) Charlotte Munch (DD) Mads Fuglede (DD) Carsten Bach (LA)

Sólbjörg Jakobsen (LA) Rasmus Jarlov (KF) Brigitte Klitskov Jerkel (KF) Alex Ahrendtsen (DF) Karsten Hønge (SF)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) Trine Pertou Mach (EL) Søren Søndergaard (EL) Katrine Robsøe (RV)

Sascha Faxø (ALT)

Borgernes Parti og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	23	Alternativet (ALT)	6
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	16	Borgernes Parti – Lars Boje Mathiesen (BP)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Naleraq (N)	1
Liberal Alliance (LA)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Moderaterne (M)	12	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5
Dansk Folkeparti (DF)	7		